Support(eren) voor de startende leraar

De invloed van het type aanvangsbegeleiding en collegiale netwerk op de jobsatisfactie van de startende leraar

Onderzoeksgroep Onderwijs

UCL Université catholique de Louvain

ASSOCIATIE KU LEUVEN

Sanne De Vos & Johan De Wilde

sanne.devos@odisee.be

PROBLEEMSTELLING

Drop-out startende leraren alarmerend hoog:
30-50%

STARTENDE LERAAR: POSITIEF OF NEGATIEF VERHAAL?

Wat maakt het verschil?
jobsatisfactie

formeel leren
weinig/veel structurele ondersteuning op de school

informeel leren
weinig/veel bijgestaan door raad en daad van **collega's**

THEORETISCH KADER

Jobsatisfactie is een parameter voor o.a. de aard van de relatie met directeur en collega's, de mate aan autonomie en de mate waarin werknemers hun job als interessant ervaren.

Aanvangsbegeleiding wordt gedefinieerd als een gestructureerde reeks activiteiten op school ter ondersteuning van de introductie van nieuwe (reeds afgestudeerde) leraren in het lerarenberoep/de school.

Informeel leren wordt gedefinieerd als alle activiteiten die gericht zijn op een beter begrip, het verhogen van de kennis en het verbeteren van vaardigheden doorheen andere leermomenten dan deze die structureel voorzien worden vanuit nascholingsinitiatieven zoals pedagogische studiedagen en bijscholingen. Informeel leren kan individueel plaatsvinden of collectief doorheen sociale interactie. Informatie, hulp en feedback zijn de sleutelelementen op het collectieve niveau.

Afhankelijk van het warme collegiale nest waarin starters terechtkomen is er meer of minder kans op informeel leren.
De **kenmerken** van dit **collegiale netwerk** zijn:

- Toegankelijkheid: wat is de mate van toegang tot de kennis van collega's in het netwerk?
- Kennis: is er voldoende kennis aanwezig in het netwerk?
- Waardering kennis: wat is de mate van waardering van de kennis van collega's?
- Psychologische veiligheid: wat is de emotionele/morele prijs voor het bekomen van toegang tot de kennis van collega's?

ONDERZOEKSIDEE

AANVANGSBEGELEIDING

- Mentoring
- Praktische begeleiding
- Peer-learning
- …
- TALENTENKAART

Onderzoeksvraag 1
Hoe beïnvloedt het type aanvangsbegeleiding het informeel leren en bijgevolg de jobsatisfactie van startende leraren?

Onderzoeksvraag 3
Hoe beïnvloedt het invoeren van het aanvangsbegeleidingstype 'Talentenkaart', als innovatieve aanvangsbegeleidingsvorm, het informeel leren en bijgevolg de jobsatisfactie van startende leraren?

COLLEGIAAL NETWERK

Onderzoeksvraag 2
Hoe beïnvloeden de kenmerken van het collegiale netwerk het informeel leren van startende leraren en bijgevolg de jobsatisfactie?

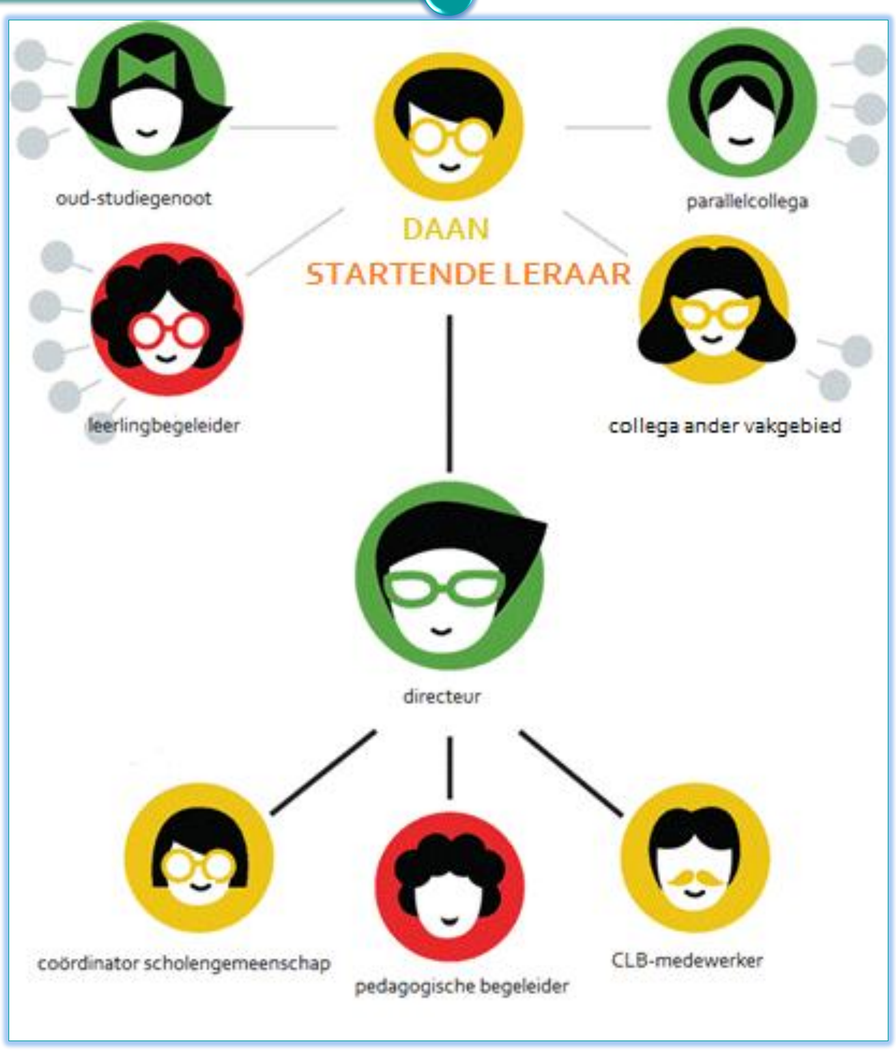
INFORMEEL LEREN

JOBSATISFACTIE

HULP
= de andere vragen naar assistentie, advies of ondersteuning

FEEDBACK
=voortdurend aftoetsen van de juistheid en adequaatheid van gedrag om gestelde doelen te bereiken

INFORMATIE
=pro-actief zoeken naar informatie

METHODOLOGIE

1. **Design**: pre- en post-meting (n = 300) + folluw-up talentenkaart (n = 200) • startende leraren met ≤ 3 jaar ervaring • alle onderwijsniveaus (basis- en secundaire scholen)
2. **Methode**: 'mixed methods'
   - Kwantitatief onderzoek: vragenlijst
   - Kwalitatief onderzoek: semi-gestructureerde interviews (n = 20)

BRONNEN

Ashford, S. J., & Cummings, L. L. (1983). Feedback as an individual resource: Personal strategies of creating information. *Organizational Behavior and Human Performance*, *32*, 370–398; Beausaert, S., Gerken, M., Froehlich, D., Segers, M. (2014). *Over de relatie tussen leeftijd, leren en inzetbaarheid van docenten in het hoger.* Paper presented at the Onderwijs Research Dagen (ORD) Onderwijs. Groningen, The Netherlands; Froehlich, D. E., Beausaert, S. A. J., , Gerken, M. & Segers, M. S. R. (2014). Learning to Stay Employable. *Career Development International, 19*(5), 508–525; Bick-har Lam & Hoi-fai Yan (2011) Beginning teachers' job satisfaction: the impact of school-based factors, *Teacher Development: An international journal of teachers' professional development*; Billingsley, B. S. (1993). Teacher retention and attrition in special and general education: a critical review of the literature. *Journal of Special Education*, *27*, 137-174; Borgatti, S. P., & Cross, R. (2003). A Relational View of Information Seeking and Learning in Social Networks. *Management Science*, *49*(4), 432–445; Connolly, J. J., & Viswesvaran, C. (2000). The role of affectivity in job satisfaction: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, *29*, 265–281; Cross, R., Parker, A., Prusak, L. & Borgatti, S.P. (2001). Knowing What We Know: Supporting Knowledge Creation and Sharing in Social Networks. *Organizational Dynamics* 30(2): 100-120, Faragher, E.B., Cass, M., Cooper, C.L. (2005). The relationship between job satisfaction and health: a meta-analysis. *Occupational and Environmental Medicine*, 62, 105-112; Ingersoll, R.M., (2001) Teacher Turnover and Teacher Shortages: An Organizational Analysis. *American Educational Research Journal*, Fall 2001, Volume 38, Issue 3, p. 499–534; Ingersoll, R.M., & Smith, T.M. (2004) What Are the Effects of Induction and Mentoring on Beginning Teacher Turnover. *American Educational Research Journal*, 41, p.681-714; Karabenick, S. A. (2004). Perceived Achievement Goal Structure and College Student Help Seeking. *Journal of Educational Psychology*, 96(3), 569–581; Karabenick, S. A., & Knapp, J. R. (1988). Help seeking and the need for academic assistance. *Journal of Educational Psychology*, *80*(3), 406–408; Struyven, K., & Vanthournout, G. (2014). Teachers' exit decisions: An investigation into the reasons why newly qualified teachers fail to enter the teaching profession or why those who do enter do not continue teaching. *Teaching and Teacher Education*, 43, p. 37-45.